

Hænder. — Ogsaa til Brasilien og Mexiko er der gaaet store Beløb af engelsk Laanekapital, henholdsvis 94 og 87 Mill. £. Til Chile har England laant 46 Mill., til Uruguay 35 og til Peru 32 Mill. £.

Japans Gæld i England er ialt 54 Mill. £, hvoraf 36 Mill. Statslaan, der — som ovenfor nævnt — amortiseres ret hurtigt. Ogsaa Kinas engelske Gæld, 27 Mill. £, er ganske overvejende Statslaan.

I Europa er Rusland det Land, hvor engelsk Kapital har fundet Anbringelse i størst Omfang. Beløbet er 38 Mill. £., hvoraf 16 Mill. falder paa Statens Kappe som Jernbanelaan, og 8 Mill. er anbragt i Petroleumsforetagender. — I Tyrkiet har engelske Kapitalister anbragt 18 Mill. £, hvoraf Halvdelen i Statspapirer og største Parten af Resten i Jernbaner, der ejes af engelske Selskaber. Udenfor denne Opgørelse for Tyrkiet staar Ægypten, hvis Gæld til England langt overstiger den øvrige Del af det tyrkiske Riges. I Ægypten er anbragt 44 Mill. £ engelske Penge, hvoraf 14 Mill. i Bankkompagnier og andre 14 Mill. £ i Statslaan. Suez-Kanal-Aktierne figurere med den beskedne Nominel-Værdi af $3\frac{1}{2}$ Mill. £, medens deres Markedsværdi er 38 Mill. — Englands Tilgodehavende i Spanien er 19 Mill. £, i Italien 12 Mill., Portugal 8 Mill., i Frankrig 7 Mill., i Tyskland 6 Mill. £.

II.

Et Bidrag til Arbejdets Psykofysik.

I »Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik« (Januar 1911) har Marie Bernays offentliggjort Resultaterne af et interessant Forsøg paa at analysere det industrielle Massearbejde paa lignende Maade som det oftere er sket lige overfor Individualarbejder ved experimental-psykologiske Undersøgelser.

Genstanden for Undersøgelsen er den Forøgelse i Arbejdsydelse og navnlig i Arbejdets Jævnhed, der opnaas gennem Øvelse i Løbet af 18 Uger. Undersøgelsens Omraade er et Tekstilvæveri.

Hvad selve den med Øvelsen følgende Stigning i Arbejdsydelsen angaar, viser denne sig at være ret forskellig for de forskellige Arter af Arbejde, hvad der ikke kan forundre, eftersom der naturligvis skal længere Tid til at tilpasse sig efter et indviklet og vanskeligt Arbejde end efter et simpelt og let.

Hovedinteressen knytter sig til de Resultater, Undersøgelsen viser med Hensyn til Arbejdets Jævnhed. Det Forhold, Forfatteren her opererer med, er det procentvise Udsving fra Gennemsnitsfortjenesten, som Fortjenesten i de enkelte Lønningsperioder udviser. Dette Udsving bevæger sig i Bølgelinier, men saaledes at Bølgerne stadig bliver fladere, efterhaanden som Arbejderne opnaar større Øvelse, og navnlig indtræder der efter Udløbet af de første 10 Uger en stærk Forøgelse af Arbejdets Jævnhed, der tyder paa, at ved dette Tidspunkt er i det væsentlige Tilpasningen mellem Arbejderen og Maskinen fuldbyrdet. Man ser det af følgende Tal for en Gruppe af Væveri-arbejdersker, hvis Funktion ikke kræver nogen egentlig Faguddannelse, men kun en kortere Oplærelse ved Maskinen.

Lønsvingning i Procent af hele Periodens Gennemsnitsfortjeneste efter Udløbet af:

4 Uger	15,2 %	12 Uger	8,8 %
6 —	13,6 —	14 —	9,2 —
8 —	12,4 —	16 —	8,5 —
10 —	11,4 —	18 —	10,1 —

En Spaltning af Undersøgelsesmaterialet bringer imidlertid en Række interessante Enkelt-Resultater for Dagen. Forfatteren har f. Eks. undersøgt Sagen særskilt for Væveri-arbejdersker, ordnede i 4 Grupper efter deres Herkomst: Døtre af Tekstilarbejdere, Døtre af andre

Fabrikarbejdere, Døtre af Landarbejdere og Døtre af Arbejdsmænd i Byerne. Der fremkom følgende Tal for Lønnens Udsving fra Gennemsnitsfortjenesten:

	Indtil Udløbet af 10de Uge	Fra 10de til 18de Uge
Døtre af Arbejdsmænd i Byer....	10,1 %	7,3 %
— - Tekstilarbejdere.....	10,9 —	7,3 —
— - andre Fabrikarbejdere ..	12,7 —	7,9 —
— - Landarbejdere	17,9 —	10,8 —

Den relativt store Vanskelighed, Landarbejderdøtrene har ved at tilpasse sig til Væveriarbejdet forklares let ved, at deres hidtidige Arbejde har været saa langt forskelligt fra det, de nu maa opøve sig i. Arbejdet ved Væven kræver jo smidige, hurtige Fingre, der ikke er blevne stive og haarde af groft Arbejde. — At Døtrene af Tekstilarbejdere kommer hurtigere efter det end andre Fabrikarbejders Døtre, leder Tanken hen paa nedarvet Færdighed; eller maaske spiller det her en Rolle, at Tekstilarbejderdøtrene medbringer en vis Kundskab om Arbejdets Art, eller at de hjemmefra har lært visse Fif, som de andre Arbejdere først tilegner sig ved Selverfaring. — Mærkeligst synes det, at Arbejdsmandsdøtrene indtager Pladsen som Nr. 1. Hvis det ikke beror paa Tilfældigheder (Materialet er her temmelig spinkelt), søger Forf. en Forklaring deri, at de paagældende Arbejdersker, der kommer fra meget fattige Hjem, er økonomisk tvungne til at anstrænge sig for at tjene saa meget som muligt; og de er fysisk i Stand til at udholde meget, fordi de gennemgaaende er Døtre af kraftige Mænd, selv fra smaa opøvede i Arbejde, medens de paa den anden Side ikke — som Landarbejdernes Døtre — ved at komme paa Væveriet flyttes over i Livs- og Arbejdsforhold, der er ganske forskellige fra det tilvante. Den sidste Forklaring synes lidt kunstig, og i det hele er der meget i Undersøgelsen, der vistnok trænger til nærmere Prøvelse gennem nye og mere omfattende Forsøg.